

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Кафедра етнології і археології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор

“ 28 ”

06

20 23

РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИРОБНИЧОЇ МУЗЕЙНОЇ ПРАКТИКИ
(шифр і назва навчальної дисципліни)

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Спеціальність 032 «ІСТОРІЯ ТА АРХЕОЛОГІЯ»
(шифр і назва спеціальності)

ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ, ПОЛІТОЛОГІЇ І МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
(назва інституту, факультету)

Івано-Франківськ – 2023 рік

Робоча програма виробничої музейної практики для студентів IV курсу за галуззю знань 03 «Гуманітарні науки» спеціальністю 032 «Історія та археологія». 28 червня 2023. 23 с.

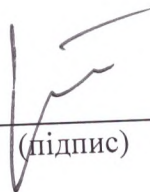
Розробник:

Дрогобицька Оксана Ярославівна, доцент кафедри етнології і археології факультету історії, політології і міжнародних відносин, кандидат історичних наук.

Робоча програма виробничої музейної практики затверджена на засіданні кафедри етнології і археології

Протокол № 13 від 28 червня 2023 р.

Завідувач кафедри етнології і археології

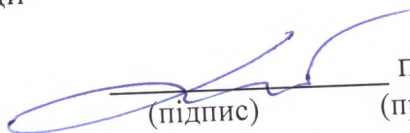
доц. Томенчук Б. П.
(прізвище та ініціали)

28 червня 2023 р.

Схвалено Науково-методичною радою факультету історії, політології і міжнародних відносин

Протокол № 10 від 28 червня 2023 р.

Голова Науково-методичної ради факультету історії, політології і міжнародних відносин

проф. Кугутяк М.В.
(прізвище та ініціали)

© Дрогобицька О.Я., 2023 р.
© Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2023 р.

ЗМІСТ

1. Вступ
2. Мета і завдання практики
3. Зміст практики
  - 3.1. Індивідуальні завдання
  - 3.2. Заняття та екскурсії під час практики
  - 3.3. Література
  - 3.4. Методичні рекомендації
4. Форми і методи контролю
5. Вимоги до оформлення звітної документації
6. Підведення підсумків практики
7. Методичне забезпечення роботи студента

1. ВСТУП

Виробнича музейна практика є обов'язковим компонентом програми підготовки фахівців освітнього рівня бакалавр спеціальності 032 «Історія та археологія» ОП «Історія та археологія».

Особливістю музейної практики є те, що в її процесі відбувається навчання усіх видів роботи у музеї, формуються уміння і навички, необхідні для підготовки і проведення екскурсії, створення тематичної експозиції тощо.

Музейна практика, передбачена навчальним планом Факультету історії, політології і міжнародних відносин на IV курсі, займає важливе місце в системі професійної підготовки майбутніх істориків, наукових співробітників. Необхідність проходження студентами такої практики пояснюється потребою актуалізувати дослідження історико-культурної спадщини етносу, формувати бережливе і шанобливе ставлення до культурної скарбниці народу, розвивати емоційно-моральну сферу особистості, її духовні потреби і ціннісні орієнтації. Будучи складовою частиною навчально-виховного процесу, вона поглиблює раніше набуті знання з музеєзнавства, історії та етнографії.

Виробнича музейна практика проводиться згідно з графіком освітнього процесу Університету.

Програма виробничої музейної практики студентів IV курсу Факультету історії, політології і міжнародних відносин спеціальності 032 «Історія та археологія» розроблена відповідно до «Положення про організацію та проведення практики у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора від 28 квітня 2023 р. № 246) і відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 року, Указу Президента України від 04.07.2005 № 1013/2005 «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні», положень Концепції досконалості Європейського фонду управління якістю, вимог Міжнародного стандарту якості ISO серії 9000. Вона враховує знання, отримані студентами з курсів «Музеєзнавство», «Джерелознавство та історіографія», «Спеціальні історичні дисципліни», «Археологія», «Давня та середньовічна історія України», «Історія України XV – XVIII ст.», «Історія України XIX – початок XX ст.», «Історія України XX – початок XXI ст.», «Етнографія», «Історія первісного суспільства», «Історія середніх віків», ін.

Програма розроблена при співпраці із Г.М. Беднарчик – директором Івано-Франківського краєзнавчого музею, який є основною базою практики.

Виробнича музейна практика є органічною складовою підготовки студентів спеціальності 032 «Історія та археологія» і проводиться за планом:

Назва практики	Спеціальність	Курс	Семестр	Кількість тижнів	Кількість годин		Форма контролю
					всього	ЄКТС	
Музейна практика	032 «Історія та археологія»	IV	VIII	2 тижні	90	3	залік

Базами музейної практики є Івано-Франківський краєзнавчий музей, Івано-Франківський обласний музей визвольної боротьби імені Степана Бандери, Долинський краєзнавчий музей Тетяни і Омеляна Антоновичів «Бойківщина», з якими Факультет історії, політології і міжнародних відносин уклав угоду про співробітництво, в тому числі і стосовно практики студентів.

Права і обов'язки керівника практики:

- розробляє план музейної практики студентів Факультету; спільно з дирекцією визначає бази практики, контролює їхню підготовленість перед початком практики;
- здійснює розподіл студентів на базах практики;
- спільно з дирекцією проводить настановчу та заключну конференції музейної практики;
- забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед початком практики: інструктаж про порядок проходження практики та з техніки безпеки, надання студентам-практикантам необхідних документів (робочої програми практики, календарного плану, індивідуального завдання, методичних рекомендацій тощо);
- повідомляє студентам про систему звітності з практики, прийняту кафедрою та відображеною у РПП;
- у складі комісії приймає заліки з практики;
- подає завідувачу кафедри письмовий звіт про проведення практики із зауваженнями і пропозиціями щодо її поліпшення та відомість про підсумки практики студентів.

Керівник практики від бази практики:

- створює необхідні умови для виконання студентами програми практики, не допускає використання їх на посадах та роботах, що не відповідають програмі практики та майбутній спеціальності;
- затверджує план і графік проходження практики з урахуванням пропозицій студента-практиканта на основі програми практики, умов і особливостей органу;
- подає необхідну методичну допомогу, дає вказівки та завдання практикантам відповідно до їх робочих програм, планів та графіку, перевіряє їх виконання,
- контролює зроблені практикантами записи у щоденнику практики;
- допомагає студентам при складанні проектів документів, виконанні конкретних видів робіт, аналізі чи узагальненні;

Бази практик в особі їх перших керівників разом з університетом несуть відповідальність за організацію, якість і результати практики студентів.

Розподіл студентів на практику проводиться керівником практики структурного навчального підрозділу з урахуванням їх майбутнього місця роботи після закінчення навчання.

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Метою музейної практики є перевірка, поглиблення та закріплення знань, отриманих здобувачами освіти у процесі навчання, набуття навичок дослідницької, практичної та організаційної роботи в галузі музейної справи, необхідних для науково-дослідницької та культурно-просвітницької діяльності випускників спеціальності 032 «Історія та археологія».

Основні завдання музейної практики

- забезпечити зв'язок теоретичних знань фахових дисциплін з науковою роботою у сфері музейної справи;
- розвивати в практикантів уміння проводити дослідження з використанням сучасних методів і прийомів наукової діяльності;
- виходячи з сучасних завдань і вимог до підготовки спеціалістів, виробити у студентів навички практичної дослідницької і наукової роботи. На цій основі розвивати у них прагнення до самоосвіти, систематичного набуття й поповнення знань;
- формувати в майбутніх наукових співробітників вміння і навички, що сприяють розвиткові їхніх професійних якостей;
- залучити студентів до активної громадської, культурно-просвітницької діяльності серед населення, популяризації виявлених музейних матеріалів, усвідомлення важливої ролі музеїв у науковому й культурному житті суспільства.

Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність - здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми історії та археології у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій і методів гуманітарних та соціальних наук та характеризується комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК6. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК10. Здатність працювати в команді.

Спеціальні компетентності:

СК1. Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами в минулому та сучасності.

СК5. Здатність відшукувати необхідні для освітньої та наукової діяльності історичні джерела (архівні та опубліковані документи, етнографічні, картографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.).

СК6. Здатність використовувати різні методи опрацювання історичних та археологічних джерел, зокрема інструментарій спеціальних історичних дисциплін, а також сучасні інформаційні технології для обробки історичних даних.

СК10. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією.

СК12. Здатність робити відбір та прийняття на збереження артефактів і документів у відповідності до нормативів, організувати археографічну діяльність, роботу в архівах та музеях, державних наукових та науково-дослідних установах у відповідності з прийнятими правилами та нормами.

Програмні результати навчання:

ПРН2. Розуміти контекст і причини відповідних історичних подій та використовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН5. Вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами.

ПРН8. Брати участь у плануванні та виконанні наукових досліджень у сфері історії, презентувати результати досліджень, аргументувати висновки

ПРН9. Мати навички організації практичного вирішення питань історичної пам'яті та охорони матеріальної й нематеріальної культурної спадщини України.

ПРН10. Застосовувати сучасні методики у процесі популяризації історії та археології, а також здійсненні різних видів діяльності.

3. ЗМІСТ ПРАКТИКИ.

1. Підготовчий етап (ознайомлення з порядком проходження практики; проведення настановчої наради та інструктажу з техніки безпеки; ознайомлення з графіком роботи музейної установи).

2. Основний (проведення ознайомлюючої екскурсії, ознайомлення з роботою відділів бази практики та розподіл по робочих місцях; аналіз науково-методичної літератури з вибраного напрямку, опрацювання музейних матеріалів з вибраної теми; підготовка та апробація тексту екскурсії; участь у наукових заходах музею; систематичне консультування з керівником практики).

3. Підсумковий.

Підготовка звітної документації, її захист і підсумкове оцінювання результатів практики.

3.1. Індивідуальні завдання.

Теми індивідуальних завдань для складання тематико-експозиційного плану та підготовки тексту екскурсії:

1. Кліматичні особливості Прикарпаття.
2. Геологічна будова краю.
3. Корисні копалини Івано-Франківщини.
4. Орнітологія Івано-Франківщини.
5. Фауна Івано-Франківщини (птахи).
6. Фауна Івано-Франківщини (ссавці).
7. Фауна Івано-Франківщини (риби).
8. Прикарпаття в період пізнього палеоліту.
9. Трипільська культура.
10. Галицько-Волинське князівство.
11. Державотворчі процеси у Галичині XI – XIV ст.
12. Скарби Прикарпаття XI – XII ст.
13. Національно-визвольний рух у Галичині XV – XVII ст.
14. Опришківський рух на Прикарпатті.
15. Колекція зброї XVII – XVIII ст.
16. Національне відродження середини XIX ст.
17. Історія міста Івано-Франківська XIX ст.
18. Культура та побут населення краю в XIX ст.
19. Історія міста Івано-Франківська початку XX ст.
20. Державотворчі процеси у Галичині кінець XIX – початок XX ст.
21. Національно-визвольна боротьба українців 1914 – 1923 рр.
22. Українські січові стрільці: ідея і чин.
23. ЗУНР: історія та боротьба.
24. Суспільно-політичне та культурно-освітнє становище українців у Другій Речі Посполитій.
25. Національно-визвольний рух на Прикарпатті у 40-х – 50-х рр. XX ст.
26. Дисидентський рух 60-х – 80-х рр. XX ст. в Україні.
27. Революція гідності та АТО.
28. Сучасна російсько-українська війна.
29. Народний одяг та мистецтво Бойківщини.
30. Народний одяг та мистецтво Гуцульщини.
31. Народний одяг та мистецтво Покуття.
32. Народний одяг та мистецтво Опілля.
33. Писанкарство на Прикарпатті.
34. Традиційні промисли та ремесла на Бойківщині.

3.2. Заняття і екскурсії під час практики

У період проходження студентами практики для них керівником-методистом спільно з керівником бази практики (чи його заступником) проводяться практичні заняття. Вони повинні сприяти поглибленню теоретичного рівня набутих знань. Під час заняття викладачами використовуються можливості і матеріальна база практики.

Програмою практики передбачено проведення ознайомлюючої екскурсії на тему «Історія музею» з метою отримання студентами повної уяви про базу

практики, її структуру, взаємодію окремих підрозділів, діючу систему управління та функціонування.

Під час практики відбувається знайомство студентів з науково-освітньою роботою музею – проведенням екскурсій, лекцій, зустрічей, консультацій тощо. Практиканти беруть участь у організації зустрічей, тематичних заходів відповідно до плану роботи музею, відбирають матеріали та складають плани тематичних екскурсій по експозиціях музею.

Із студентами проводяться тематичні екскурсії методичного характеру. Для розширення світогляду і ерудиції студентів можливе також проведення екскурсій не тільки на безпосередній базі практики, а й в інших музейних установах. Заплановані навчальні екскурсії покликані сприяти ефективному виконанню студентами завдань їх індивідуального плану та програми практики загалом.

Під час музейної практики студент виконує обов'язки наукового співробітника музею. Студенти можуть залучатися адміністрацією для надання допомоги базі практики, але характер усієї праці має відповідати профілю навчання і за тривалістю не заважати виконанню навчальних завдань.

Конкретні види роботи та час їх виконання визначаються для студентів працівниками музею відповідно до плану роботи установи. Однак, вони обов'язково повинні охоплювати питання фондової, експозиційної та науково-освітньої роботи музею, які є основними у фаховій підготовці істориків і археологів до майбутньої професійної діяльності, зокрема як музейного працівника.

3.3. Література

Базова

1. Про музеї і музейну справу. Закон України. Прийнятий Верховною Радою України 29 червня 1995 року // Голос України. 1995. 15 серпня. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/249/95-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Гайдай О. М. Музеєзнавство : навч. посіб. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 212 с.
<https://dspace.chmnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/525/1/%D0%93%D0%B0%D0%B9%D0%B4%D0%B0%D0%B9%20%D0%9E.%20%D0%9C%D1%83%D0%B7%D0%B5%D1%94%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE.pdf>
3. Маньковська Р. Музейництво в Україні. Київ: Інститут історії України НАН України, 2000. 141 с.
4. Музеї Івано-Франківщини: Довідник. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2016. 128 с.
5. Основи історичного музеєзнавства: Навчально-методичний комплекс нормативного курсу. Укладач проф. О.В. Потильчак. К.: Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2007. 57 с. Режим доступу: http://npu.edu.ua!/e-book/book/html/D/iio_kdsd_Osnovu%20myzeezn/60.html
6. Основи музеєзнавства, маркетингу та рекламно-інформаційної діяльності музеїв: Навч. посіб. / П. Горішевський, М. Ковалів, В. Мельник, С. Оришко.

Івано-Франківськ: Плай, 2005.

7. Основи музеєзнавства: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / М.Белікова, В. Зайцева. Запоріжжя, 2015. 180 с.

8. Хрящевська Л. Музеєзнавство та охорона культурної спадщини: Навчальний посібник для здобувачів закладів вищої освіти / автор-укладач Л.М. Хрящевська. Миколаїв: видавець Рум'янцева Г. В., 2023. 283 с.

Додаткова література

9. Дрогобицька О. Музейна практика в системі підготовки студентів спеціальності 32 «Історія та археологія» // Музейна педагогіка в науковій освіті: збірник тез доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 25 листопада 2021 р. Київ: Національний центр «Мала академія наук України», 2021. Ч. 2. С. 29-32.

10. Дрогобицька О. Організація науково-дослідної роботи в музеях // Матеріали звітної наукової вебконференції викладачів, докторантів, аспірантів університету за 2021 рік Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 4–5 квітня 2022 р., м. Івано-Франківськ. Електронне видання. Івано-Франківськ : Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2022. С. 55-56.

11. Дрогобицька О. Роль музеїв «живої історії» у навчально-виховному процесі // Матеріали звітної наукової вебконференції викладачів, докторантів, аспірантів університету за 2022 рік Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 3–7 квітня 2023 р., м. Івано-Франківськ. Електронне видання. Івано-Франківськ : Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2023. С. 127-129.

12. Маньковська Р. Народне музейництво в громадянському суспільстві: історія і перспективи розвитку // Краєзнавство. 2008. Вип. 1. С. 138-144: http://resource.history.org.ua/publ/kraj_2008_1_138

13. Маньковська Р. Музеологія як наукова галузь: сучасний дискурс та проблема теоретичного інтегрування // Краєзнавство. 2009. Вип. 3. С. 135-144.: http://resource.history.org.ua/publ/kraj_2009_3_135

14. Маньковська Р. Сучасні музейні комунікації та перспективи їх розвитку // Краєзнавство. 2013. Вип. 3. С. 75-84.

Інформаційні ресурси

<http://www.nbu.gov.ua> - Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського

<https://nlu.org.ua> - Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого

<http://lib.pnu.edu.ua> - Наукова бібліотека ПНУ

Електронні ресурси музеїв:

<https://www.ifkm.if.ua/> – Івано-Франківський краєзнавчий музей

<https://pysanka.museum/> – Музей писанки (м. Коломия)

<https://hutsul.museum/> – Національний музей народного мистецтва Гуцульщини і Покуття

<https://lvivskansen.org/> – Музей народної архітектури і побуту у Львові імені Климентія Шептицького

www.metmuseum.org – Музей мистецтв Метрополітен (Нью-Йорк, США)

www.christusrex.org/www1/vaticano/0-Musei.html – Музеї Ватикана

www.moma.org – Музей Сучасного Мистецтва (Нью-Йорк, США)

3.4. Методичні рекомендації

При складанні тематико-експозиційного плану, за кожним студентом закріплюється окрема частина експозиції. Практикант, керуючись рекомендаціями керівника-методиста та зразком, повинен описати музейні експонати, що складають ту чи іншу експозицію.

Працюючи над індивідуальним завданням, студенти повинні розуміти, що тематико-експозиційний план є особливо важливим етапом побудови експозиції будь-якого музею. Суть цього етапу полягає в дальшому відборі і групуванні експозиційних матеріалів у відповідності з розширеною тематичною структурою. Саме на цьому етапі втілення конкретно-історичного змісту музейними засобами набуває предметної визначеності.

Тематико-експозиційний план являє собою повний і послідовний виклад змісту всіх розділів (тем, підтем), а також перелік усіх експонатів і матеріалів, за допомогою яких ці теми будуть відображені в майбутній експозиції. Це остаточний документ, у якому реалізується основний задум авторів експозиції. Він є одночасно і завданням для художнього оформлення музею.

У плані передбачається розміщення і групування експонатів відповідно до основної мети експозиції і кожного експозиційного комплексу. В середині кожного експозиційного комплексу слід дотримуватися групування експонатів за змістом.

Тематико-експозиційний план складається за такими графами:

1. Тематична структура експозиції (назва розділів, тем і підтем).
2. Номер експонатів по порядку.
3. Назви і зміст експонатів (тексти, цитати, анотації, етикетки).
4. Тип експоната (текст, оригінал, копія, фото, макет, карта тощо).
5. Кількість експонатів.
6. Розмір експоната.
7. Місце в експозиції.
8. Місце зберігання експоната або джерело надходження в експозицію.
9. Примітка.

У ході практики студенти повинні навчитися заповнювати книгу надходжень та інвентарну картку експонату.

Інвентарна картка експонату включає: порядковий номер; назву речі; опис речі; час і місце, де знайдено річ; орієнтовне датування речі; стан її збереженості; матеріал і техніка виготовлення; прізвище та ім'я власника; прізвище та ім'я особи, яка передала експонат до музею; час передачі речі до

музею. На інвентарній картці обов'язково вказується дата її заповнення та ставляться підписи складача документа і директора музею.

Студенти складають текст екскурсії на тему індивідуального завдання обсягом 5 друкованих сторінок. Текст екскурсії повинен повністю відповідати тематико-експозиційному плану і відображати не менше 50% експонатів, наведених у вказаному плані. Крім цього, текст екскурсії має бути не перевантажений зайвими фактичними даними, бути цікавим і нести нову інформацію для пересічного відвідувача музею. Текст екскурсії закінчується списком використаних джерел та літератури.

4. ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Організація контролю на базах практики характеризується різноваріантністю, різнорівневістю і залежить від специфіки роботи установи в якій здійснюється практика, основних завдань індивідуального плану роботи студентів. Контроль за виконанням студентами плану музейної практики забезпечується керівниками баз практики, а також керівником-методистом від Факультету.

Студенти зобов'язані виконувати установлений на базі практики режим праці.

Основними **формами контролю** є:

- облік присутності студентів на базі практики;
- фіксація часу початку і закінчення роботи студента;
- запис про виконаний об'єм роботи впродовж кожного дня практики (здійснюється студентом у щоденнику практики);
- перевірка керівником-методистом виконання кожним студентом зокрема і мікрогрупою в цілому завдань практики (здійснюється керівником-методистом вибірково і в обов'язковому порядку після завершення практики);
- захист студентом-практикантом звіту про проходження практики.

Здійснення контролю за проходженням студентами музейної практики повинно сприяти її чіткому проведенню, забезпеченню досягнення мети і завдань програми.

За результатами практики проводиться підсумкова нарада за участю студентів та викладачів кафедри з метою внесення пропозицій, спрямованих на покращення умов та підвищення якості проходження практики студентами.

Підсумковий контроль здійснюється у формі захисту практики. До захисту практики допускаються студенти, які своєчасно і в повному обсязі виконали програму практики і надали в зазначені терміни всю звітну документацію. Захист практики включає письмовий та усний публічний звіт студента-практиканта. Усний звіт студента включає: розкриття цілей і завдань практики, опис виконаної роботи з кількісними та якісними характеристиками, висновки і пропозиції щодо змісту та організації практики, вдосконалення програми практики.

Аналіз результатів практики проводиться за наступними критеріями:

- обсяг виконаної роботи;
- якість аналітичного звіту, висновків і пропозицій;

- організованість, дисциплінованість і добросовісне ставлення до роботи студента-практиканта;
- своєчасність і якість подання звітної документації.

5. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Перелік документації, яку студент подає на кафедру після завершення практики:

1. Індивідуальний графік проходження практики.
2. Щоденник практики.
3. Звіт про проходження музейної практики.
4. Текст екскурсії.
5. Тематико-експозиційний план.

Усі матеріали подаються у друкованому вигляді у форматі А4, шрифт Times New Roman 14. Уся звітна документація має бути оригінальною.

У **звіті** необхідно коротко і конкретно описати обсяг роботи, виконаний студентом впродовж усього терміну проходження практики. Структура звіту включає: титульну сторінку (*Додаток А*); короткі відомості про місце проходження практики; інформацію про роботу, виконану студентом впродовж терміну проходження практики (складання фондової документації, тематико-експозиційного плану, підготовка тексту екскурсії, заповнення інвентарної картки тощо).

Звітна документація перевіряється і затверджується керівником-методистом.

Щоденник проходження студентом музейної практики є одним з базових документів звітної документації. Зразок оформлення титульної сторінки щоденника студента-практиканта додається (*Додаток Б*).

Щоденник повинен містити основні відомості про студента (прізвище, ім'я, по-батькові, курс, група), керівника-методиста (прізвище, ініціали, науковий ступінь, вчене звання), графік проходження практики (початкова і кінцева дати). Щоденник повинен містити конкретну інформацію про проведену роботу впродовж практики (*Додаток В*).

Практикант заповнює **індивідуальний план-графік**, у якому відображено основні види робіт, виконані під час практики (*Додаток Г*).

У **тематико-експозиційному плані** мають бути відображені: тематична структура експозиції (назва розділів, тем і підтем), номер експонатів по порядку, назви і зміст експонатів (тексти, цитати, анотації, етикетки), тип експоната (текст, оригінал, копія, фото, макет, карта тощо), кількість експонатів, розмір експоната (довжина, ширина, висота), місце в експозиції, місце зберігання експоната або джерело надходження в експозицію, примітки. Тематико-експозиційний план має включати опис як мінімум 10 експонатів виставки музею (*Додаток Д*).

6. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Після закінчення терміну практики студенти звітують перед кафедрою, відповідним підрозділом про виконання програми практики та індивідуального завдання. Уся звітня документація оформляється за вимогами та подається на рецензування керівнику практики від навчального закладу. Після доопрацювання та остаточного погодження з керівником практики звіт в друкованому вигляді разом з іншими документами подається на захист.

- Звіт з практики захищається студентом в комісії, призначеній завідувачем кафедрою або заступником декана. До складу комісії входять керівник практики від факультету, керівник-методист практики, за можливості, від баз практики, викладачі кафедри, які викладали практикантам спеціальні дисципліни. Підсумки навчальної практики підводяться на засіданні кафедри:
- підведення підсумків роботи практикантів;
- виявлення досягнень і недоліків у їхній роботі;
- оцінка рівня теоретичної і практичної підготовленості студентів до роботи за спеціальністю;
- оцінка якості роботи з організації практики її керівником;
- визначення заходів, спрямованих на подальше поліпшення практики.

Підсумки проходження виробничої музейної практики підводяться у формі заліку. Оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість і в індивідуальний навчальний план студента за підписом керівника-методиста від факультету.

Здобувач освіти, який не виконав програму практики, відраховується з Університету. Якщо програма практики не виконана студентом з поважної причини, то навчальним закладом надається можливість студенту проходження практики повторно у пізніший термін (в межах графіку навчального процесу).

Підсумки практики обговорюються на засіданні кафедри та заслуховуються вченою радою Факультету не менше одного разу протягом навчального року. Керівник практики інформує адміністрацію закладу щодо фактичних термінів початку і закінчення практики, складу груп студентів, які пройшли практику, їх дисципліни, стану охорони праці і протипожежної безпеки на базі практики і з інших питань організації і проведення практики.

Критерії оцінювання студента-практиканта

При оцінюванні результатів проходження практики враховуються: систематичність роботи, рівень знань, продемонстрований у ході практики; щоденник студента-практиканта, тематико-експозиційний план, звіт, текст екскурсії.

Оцінювання практики здійснюється з урахуванням усіх видів роботи за 100-бальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС.

На **«відмінно» (90-100 балів)** оцінюється робота студента, який виконав впродовж обумовленого терміну на високому науковому і організаційно-методичному рівні весь об'єм завдань індивідуального плану та програми практики в цілому, оптимально застосувавши різноманітні і доцільні методи та

прийоми пошуку, відбору, науково-технічного опрацювання джерел, проявив у ході роботи самостійність, творчий підхід.

На «добре» (70-89 балів) оцінюється робота студента, який повністю виконав програму практики, проявив уміння і навички роботи з фондovими документами і музейними матеріалами, але допустив незначні помилки практичного характеру.

На «задовільно» (50-69 балів) оцінюється робота студента, який виконав програму практики в цілому, проте не виявив глибоких знань теорії і методики музейної справи і вміння їх використовувати; на задовільному рівні виконав завдання практичного характеру, допустивши при цьому окремі помилки.

На «незадовільно» (1-49 балів) оцінюється робота студента, який не виконав більше, ніж на 2/3 завдань індивідуального плану та програми практики, не зумів налагодити взаємовідносини з працівниками бази практики, ігнорував правила роботи і поведінки, прийняті в цих установах, не адекватно реагував на зауваження керівників практики, співробітників музею, незадовільно ставився до функціональних обов'язків практиканта. Порушення техніки безпеки також може стати підставою для оцінки «незадовільно».

Таблиця розподілу балів

Вид контролю	Оцінка фахової підготовки	Оцінка за володіння методикою екскурсійної роботи	Звіт	Щоденник	Текст екскурсії	Тематико-експозиційний план	Підсумкова оцінка у 100-бальній шкалі
Максимальна кількість балів	20	20	10	20	20	10	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

університетська	національна	Шкала ECTS
90-100	зараховано	A
80-89		B
70-79		C
60-69		D
50-59		E
26-49	не зараховано	FX
1-25		F

Вид діяльності	Кількість балів	Критерії оцінювання
Звіт	9-10	Студент здав у визначений термін правильно оформлену документацію. Здійснена підготовка чітко, логічно структурованого звіту, що відповідає вимогам оформлення звітної документації та включає самооцінку власної діяльності. У звіті відображена участь студента у фондовій, експозиційній та культурно-освітній роботі музею. Зазначено з якими методичними матеріалами ознайомився студент-практикант, які методи використав для підготовки тематико-експозиційного плану та тексту екскурсії.
	7-8	Студент вчасно здав звіт, який відповідає вимогам оформлення звітної документації та включає самооцінку власної діяльності. У звіті відображена участь студента у фондовій, експозиційній та культурно-освітній роботі музею. Зазначено з якими методичними матеріалами ознайомився студент-практикант, які методи використав для підготовки тематико-експозиційного плану та тексту екскурсії. Однак у звіті містяться незначні помилки.
	5-6	Студент вчасно здав звіт, однак документ підготовлений формально. У ньому не відображена участь студента у фондовій, експозиційній та культурно-освітній роботі музею. У звіті не вказано з якими методичними матеріалами ознайомився студент-практикант, які методи використав для підготовки тематико-експозиційного плану та тексту екскурсії.
	1-4	Невчасно зданий звіт, який виконаний загалом невірно.
Щоденник	19-20	Щоденник студента зданий вчасно. У ньому покроково відображено основні складові роботи практиканта під час музейної практики, а також труднощі, з якими доводилося стикатися. Студент детально описав методику виконання індивідуальних завдань та процес їхньої підготовки.
	14-18	Щоденник студента зданий вчасно, одна у ньому присутні незначні недоліки. Студент правильно виконав індивідуальні завдання, однак процес їхньої підготовки недостатньо відображений у його щоденнику.
	7-13	Студент вчасно здав щоденник, однак у ньому присутні значні неточності та недоопрацювання.
	1-6	Невчасно зданий щоденник. Щоденник виконаний формально і містить тільки короткі записи про історію музею та розпорядок роботи у музеї.
Текст екскурсії	18-20	Текст екскурсії виконаний без помилок. Студент виявив ґрунтовні знання з методики збору екскурсійного матеріалу та написання контрольного тексту. Правильно оформлено

		бібліографічний апарат до екскурсії. Текст цікавий, містить маловідому інформацію. При його підготовці використано новітні інформаційні технології, онлайн-ресурси.
	14-17	Текст екскурсії виконаний на належному рівні. Він цікавий і містить маловідому інформацію. При його підготовці використано новітні інформаційні технології, онлайн-ресурси. Однак текст містить незначні недоліки, помилки в оформленні бібліографічного апарату.
	9-13	Текст екскурсії містить суттєві недоліки, помилки в оформленні бібліографічного апарату. Текст опирається на загальновідомі матеріали і не включає цінної інформації. При підготовці завдання студент не проаналізував усю доступну наукову й методичну літературу.
	1-8	Студент формально підійшов до підготовки тексту екскурсії. Текст екскурсії має компілятивний характер і містить загальновідомі матеріали, вміщені у підручниках. Невірно оформлена бібліографія.
Тематико-експозиційний план	9-10	Тематико-експозиційний план зданий вчасно і включає детальний опис усіх експонатів експозиції. У нього правильно заповнено усі структурні частини, вірно визначено зміст, тип і розміри експонатів.
	7-8	Тематико експозиційний план зданий вчасно, одна містить незначні помилки при визначення змісту, типу чи розмірів експонатів.
	5-6	Тематико-експозиційний план містить суттєві недоліки, включає менше 10 експонатів.
	1-4	Студент формально підійшов до виконання індивідуального завдання. Невчасно зданий тематико-експозиційний план, який виконаний загалом невірно.
Оцінка за володіння методикою екскурсійної роботи	18-20	Студент на високому рівні володіє методикою екскурсійної роботи, вміє на практиці використовувати методичні прийоми підготовки і проведення екскурсій різних видів.
	14-17	Студент добре володіє методикою екскурсійної роботи, вміє на практиці використовувати методичні прийоми підготовки і проведення екскурсій різних видів, однак допускає незначні помилки.
	9-13	Студент посередньо володіє методикою екскурсійної роботи, вміє на практиці використовувати методичні прийоми підготовки і проведення екскурсій різних видів, однак допускає суттєві помилки.
	1-8	Студент погано володіє методикою екскурсійної роботи, формально підходить до застосування різних методичних прийомів підготовки та проведення екскурсії.

Оцінка фахової підготовки	18-20	Студент на високому рівні володіє необхідними теоретичними знаннями з музейної справи і вміє їх застосувати на практиці.
	14-17	Студент добре володіє необхідними теоретичними знаннями з музейної справи і вміє їх застосувати на практиці.
	9-13	Студент посередньо володіє необхідними теоретичними та практичними знаннями з музейної справи, допускає серйозні помилки.
	1-8	Студент погано володіє необхідними теоретичними знаннями з музейної справи, не вміє застосовувати їх на практиці.

7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОБОТИ СТУДЕНТА

Методичне забезпечення роботи студентів під час музейної практики включає методичні посібники з музеєзнавства, а також зразки необхідних для заповнення документів.

1. Дрогобицька О. Музейна практика в системі підготовки студентів спеціальності 32 «Історія та археологія» // Музейна педагогіка в науковій освіті: збірник тез доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 25 листопада 2021 р. Київ: Національний центр «Мала академія наук України», 2021. Ч. 2. С. 29-32.
2. Дрогобицька О. Організація науково-дослідної роботи в музеях // Матеріали звітної наукової вебконференції викладачів, докторантів, аспірантів університету за 2021 рік Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 4–5 квітня 2022 р., м. Івано-Франківськ. Електронне видання. Івано-Франківськ : Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2022. С. 55-56.
3. Дрогобицька О. Роль музеїв «живої історії» у навчально-виховному процесі // Матеріали звітної наукової вебконференції викладачів, докторантів, аспірантів університету за 2022 рік Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 3–7 квітня 2023 р., м. Івано-Франківськ. Електронне видання. Івано-Франківськ : Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2023. С. 127 – 129.
4. Основи музеєзнавства: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / М. Белікова, В. Зайцева. Запоріжжя, 2015. 180 с. Режим доступу: <http://eir.zntu.edu.ua/handle/123456789/1935>
5. Рутинський М. Музеєзнавство. Режим доступу: <http://westudents.com.ua/knigi/247-muzeznavstvo-rutinskiy-my.html>
6. Салата О. Основи музеєзнавства: Навчально-методичний посібник для студентів спеціальності «Історія». Вінниця, 2015. 163 с. Режим доступу: http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/12175/1/O_Salata_NMP_OM_IS.pdf
7. Хрящевська Л. Музеєзнавство та охорона культурної спадщини: Навчальний посібник для здобувачів закладів вищої освіти / автор-укладач Л.М. Хрящевська. Миколаїв: видавець Румянцева Г. В., 2023. 283 с.

Додаток А. Зразок оформлення титульної сторінки звіту про проходження студентом музейної практики

Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Факультет історії, політології і міжнародних відносин
кафедра етнології і археології

ЗВІТ
про проходження музейної практики

студента _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Факультет _____

Кафедра _____

спеціальність _____
(назва)

_____ курс, група _____

Місце проведення практики _____

Керівник-методист _____

Час проведення практики _____

Івано-Франківськ, 2023

Додаток Б. Зразок оформлення титульної сторінки щоденника
Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Факультет історії, політології і міжнародних відносин
кафедра етнології і археології

ЩОДЕННИК МУЗЕЙНОЇ ПРАКТИКИ

студента _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Факультет _____

Кафедра _____

спеціальність _____
(назва)

_____ курс, група _____

Місце проведення практики _____

Керівник-методист _____

Час проведення практики _____

Додаток В
Зразок оформлення щоденного запису про виконану роботу під час музейної практики

Дата	Вид діяльності практиканта	Оцінка	Підпис методиста

Додаток Г. Зразок оформлення календарного графіка

Календарний графік проходження практики

№ з/п	Назви робіт	Відмітки про виконання				Підпис керівника-методиста
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						

Керівник практики від кафедри _____

Додаток Д. Зразок тематико-експозиційного плану

№ П/П	Тематична структура експозиції (назва розділів, тем і підтем)	Номер експона- тів по порядку	Назви і зміст експона- тів	Тип експона- та	Кількість	Розмір	Місце в експозиції	Місце зберігання експоната	Примітка